

**RESTRUKTURYZACJA
REGIONALNYCH RYNKÓW PRACY**

GORZÓW WIELKOPOLSKI - SZCZECIN 1996

Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim
Wydział Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej
Akademii Rolniczej w Szczecinie

Instytut Badań Systemowych PAN, Oddział w Szczecinie

Wojewódzki Urząd Pracy w Gorzowie Wielkopolskim

Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa
O/T w Gorzowie Wielkopolskim

Międzynarodowa konferencja

RESTRUKTURYZACJA REGIONALNYCH RYNKÓW PRACY

Praca pod redakcją

prof. dr hab. *Bogdana Krawca*

Gorzów Wielkopolski - Szczecin 1996 r.

Zbiór referatów międzynarodowej konferencji naukowej
w Lubniewicach, która odbyła się w dniach 30-31 maja 1996 r.

Recenzent: prof. dr hab. **Paweł Żukowski**

Skład komputerowy: **Irena Moczulska**

43429 / I

Publikacja dofinansowana przez
Krajowy Urząd Pracy

ISBN 83-85847-36-7

KOMITET PROGRAMOWY

1. **Henryk ANTOSIAK**
Prezes Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa, Warszawa
2. **Andrzej BĄCZKOWSKI**
Minister Pracy i Polityki Socjalnej
3. Prof. dr hab. **Ryszard BUDZIŃSKI**
Instytut Badań Systemowych PAN,
Kierownik Oddziału w Szczecinie
4. Prof. dr hab. **Zygmunt DOWGIAŁŁO**
Przewodniczący Komisji Organizacji
i Zarządzania Gospodarką
Żywnościową PAN, Oddział w Gdańsku
5. **Marlan ECKERT**
Wojewoda Zielonogórski
6. **Zbigniew FALIŃSKI**
Wojewoda Gorzowski - **przewodniczący**
7. **Roman JAGIELIŃSKI**
Wicepremier, Minister Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej, Warszawa
8. **Aleksander ŁUCZAK**
Przewodniczący Komitetu
Badań Naukowych w Warszawie
9. Prof. dr hab. **Tadeusz MADEJ**
Uniwersytet Szczeciński
10. **Jerzy OLSZAK**
Wojewoda Piłski
11. **Andrzej PIŁAT**
Prezes Krajowego Urzędu Pracy, Warszawa
12. **Adam TAŃSKI**
Prezes Agencji Własności Rolnej
Skarbu Państwa, Warszawa

KOMITET ORGANIZACYJNY

Przewodniczący

Bogusław BIL

Wicewojewoda Gorzowski

Sekretarz naukowy

Prof. dr hab. **Bogdan KRAWIEC**

Instytut Badań Systemowych PAN,
Oddział w Szczecinie
Akademia Rolnicza w Szczecinie,

Kazimierz BŁASZCZYK

Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Gorzowie Wielkopolskim

Jan RYDZANICZ

Dyrektor
Wydziału Rolnictwa
Urzędu Wojewódzkiego
w Gorzowie Wielkopolskim

Franciszek KUNCEWICZ

Agencja Własności Rolnej
Skarbu Państwa
O/T w Gorzowie Wielkopolskim
Prodziekan

Dr hab. **Marian MALICKI**

Wydziału Ekonomiki i Organizacji
Gospodarki Żywnościowej
Akademii Rolniczej w Szczecinie

Sekretarz

Alfreda WINNICKA

Instytut Badań Systemowych PAN,
Oddział w Szczecinie

Magda PALIWODA

Gabinet Wojewody Gorzowskiego

STRATEGIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH - ZASADY OPRACOWANIA I WYBORU

Eugeniusz Niedzielski

Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie

Wstęp

Upodmiotowienie samorządów terytorialnych oznacza przyznanie im prawa do decydowania o sprawach ważnych dla rozwoju społeczności lokalnych, a jednocześnie nakłada obowiązek odpowiedzialności za ten rozwój. Poziom rozwoju danej społeczności jest wynikiem bieżącej, codziennej działalności, by nie rzec krzątania jej członków, ale także efektem jednostkowych i zbiorowych decyzji o długookresowych skutkach. Ujawniają się one często w perspektywie historycznej. Zatem decyzje dziś podejmowane będą określały poziom rozwoju w przyszłości widzianej z pewnej perspektywy czasowej. Zrozumiałe jest zatem obserwowane ostatnio w różnych jednostkach terytorialnych (gminy, związki gmin, województwa) zainteresowanie opracowywaniem strategii rozwoju. Jest to optymistyczne, oznacza bowiem, że kończy się okres działania doraźnego, często obciążanego emocjami politycznymi, a zaczyna dominować myślenie długookresowe, perspektywiczne. Często myślenie to pod natłokiem spraw codziennych, nie zdoła zamienić się w działanie strategiczne, ale początek jest obiecujący. Postrzeganie problemu, uświadomienie sobie jego istnienia jest bowiem początkiem, warunkiem koniecznym uruchomienia procesu decyzyjnego mogącego ten problem rozwiązać. Antycypowanie przyszłości jest niezbędne w działaniu jednostkowym, w zarządza-

niu firmą i w zarządzaniu społecznością lokalną. By wiązać teraźniejszość z przyszłością potrzebna jest strategia.

Obserwując doświadczenia gmin związane z opracowywaniem i wdrażaniem kompleksowych strategii rozwoju, mam wrażenie małej skuteczności działań. Strategia, jako dokument, jest wykorzystywana co najwyżej do ubiegania się o środki spoza gminy. Jest argumentem w przetargu o te środki na zasadzie "wiemy czego i jak chcemy, mamy jasność celów, mamy opracowaną strategię". Jeśli uzyskane środki w istocie służą realizacji celów strategicznych jest to pierwsza korzyść z posiadania strategii rozwoju. Rzadziej jest ona jednak wykorzystywana w zarządzaniu gminą. Wynika to z wielu przyczyn, w tym także z błędów metodologicznych popełnianych przy jej opracowaniu. Na te zagadnienia chcę zwrócić szczególną uwagę w niniejszym opracowaniu.

Podstawowe pojęcia

Wieloznaczne są określenia podstawowe dla rozważanego problemu, jak społeczność lokalna czy rozwój.

Najczęściej społeczność lokalną definiuje się jako mieszkańców określonego terenu. Jej cechą jest wyodrębnienie geograficzne i dostrzegalne związki w różnych sferach aktywności. Towarzyszy temu najczęściej wyodrębnienie administracyjne (wieś, gmina, osiedle, miasto, region).

Rozwój gospodarczy społeczności można z kolei określić jako nieprzerwany wysiłek członków społeczności i jej przywódców, podejmowany dla zrealizowania celów i zapewnienia społeczności odporności gospodarczej¹. Odporność gospodarcza terenu oznacza, że posiada on:

- zdolność reagowania na zmiany,
- zdolność realizowania projektów.

---

¹Morse G. W., E. Niedzielski: *Planowanie i rozwój gospodarczy społeczności*. Mat. powielone. ART Olsztyn 1995.

Poziom rozwoju gospodarczego społeczności lokalnych określa żywotność terenu, czyli zdolność do działań adaptacyjnych, przystosowawczych, do reagowania na zmiany w otoczeniu i we własnych zasobach oraz zdolność do działań wyprzedzających, kreujących przyszłość. Rozwój ciąga za sobą zmiany strukturalne obejmujące:

- a) zmianę czynników produkcyjnych,
- b) lepsze wykorzystanie istniejących zasobów,
- c) poprawę funkcjonowania istniejących instytucji,
- d) zmianę postaw członków społeczności i in.

Rozwój nie jest tożsamy ze wzrostem gospodarczym. Rozwój bowiem wartościuje zmiany ilościowe (wzrost) kryteriami jakościowymi. Na przykład wzrost liczby miejsc pracy poprzez budowę zakładu uciążliwego dla środowiska może przyczynić się do pogorszenia warunków życia i zmniejszenia atrakcyjności inwestycyjnej terenu, a tym samym zmniejszenie liczby miejsc pracy w dłuższej perspektywie.

Wyjaśnienia wymaga również używane w różnych kontekstach określenie strategia. Najogólniej, stanowi ona spójny zbiór celów i działań długookresowych, przy czym nacisk kładziemy na sposoby działania. Semantycznie bowiem, strategia = sztuka prowadzenia wojen. Strategię można zatem określić jako długofalową politykę wyznaczającą zasadnicze kierunki, reguły i sposoby działania konieczne do osiągnięcia ważnych, długookresowych celów, zachowania równowagi wewnętrznej i w stosunku do otoczenia oraz zapewnienia sobie korzystnych warunków istnienia i rozwoju². Strategia jest niezbędna dla osiągnięcia pozycji, stanu, sytuacji pożądanej przez jej twórców w czasie objętym ich wizją.

Strategia organizacji, w naszym przypadku np. gminy, składa się z ruchów i posunięć obmyślonych i stosowanych przez zarządzających (przy-

---

²Penc J.: *Strategia zarządzania*. Placet. Warszawa 1995.

wódców) dla osiągnięcia długookresowych celów. Jest ona w efekcie planem gry wskazującym czym i jak organizacja będzie osiągać ustalone cele, jak zamierza osiągać ustalone rezultaty³.

Im więcej niepewności, tym większa potrzeba zajmowania się przyszłością. Na przekór temu do czego skłania tradycja, a także potoczna obserwacja rzeczywistości. Trwająca od kilku lat transformacja systemowa, poprzedzający ją okres dezorganizacji społeczno-gospodarczej, zmienność prawa, instytucji, struktur, wartości, osób, ekip oraz wynikające z tego poczucie niepewności, brak klarownej wizji przyszłości zmniejsza zainteresowanie działaniem w długiej perspektywie. Jednakże, zaniedbywanie działań związanych z przewidywaniem i kreowaniem przyszłości zwiększa ryzyko nietrafności wyborów, niewłaściwej alokacji nakładów, zmniejszonej efektywności działań. Dotyczy to także funkcjonowania samorządów terytorialnych, gdzie na brak doświadczeń nakłada się niedostateczne przygotowanie kadry, jej duża zmienność, uwikłanie w spory polityczne, natłok spraw codziennych. Nie da się jednak dojść do celów, zwłaszcza odległych, jeśli ich nie ma lub jeśli nie wiadomo jak je osiągnąć, czyli bez strategii.

Jak opracować strategię?

Prace nad opracowaniem strategii obejmują trzy etapy, tj.:

- opracowanie wizji i misji,
- ustalenie celów,
- sformułowanie strategii.

Zdefiniowanie misji ustala długookresowy kierunek rozwoju organizacji. Identyfikuje działania pożądane i te, których należy zaniechać. Misja

---

³Thompson A. A., Strickland A. J.: *Strategy formulation and implementation*. IRWIN. Boston 1992.

wyraźnie określa: kim jesteśmy, co robimy i dokąd zmierzamy? Jest to zdefiniowanie domeny działania (tego co chcemy robić) oraz akceptowanych sposobów działania i cenionych wartości. Misja musi uwzględniać:

- potrzeby indywidualne członków społeczności (co jest zaspokajane?);
- potrzeby zbiorowe (kogo zaspokajamy, komu służymy?);
- jak zaspokajamy potrzeby społeczności (wykonywane funkcje, konieczne działania).

Misja orientuje członków organizacji o tym co jest ważne, jakie są kierunki rozwoju, jakie działania są akceptowane. Sformułowanie misji powinno być zwięzłe, jednak na tyle konkretne, by nie stało się ono banałem, który mógłby być przypisany do jakiejkolwiek społeczności. Misja musi uwzględniać, oddawać tożsamość jednostki, której dotyczy.

Cele określają jakie rezultaty zamierza osiągnąć społeczność lokalna przed upływem czasu objętym strategią. Są one konkretnymi, mierzalnymi wyznacznikami rezultatów osiągniętych przez społeczność. Cele strategiczne skupiają się na działaniach, które kształtują pozycję konkurencyjną, pozwalają uzyskać przewagę względem innych społeczności. Cele powinny być ambitne lecz osiągalne. Wskazane jest wyodrębnienie trzech poziomów celów, tj.:

- cele, które pozwolą odnieść społeczności sukces,
- cele realistyczne, w obecnych i przewidywanych warunkach,
- cele, które społeczność jest w stanie osiągnąć w trudnych warunkach, gdy znajdzie się pod naciskiem.

Przede wszystkim jednak cele muszą być jasno zdefiniowane, konkretne i mierzalne. Tego warunku nie spełnia duża część znanych mi programów strategicznych. Technika pomocną w identyfikowaniu celów na każdym poziomie działań jest analiza krytycznych czynników sukcesu

(KCS). KCS jest to kilka kluczowych, podstawowych rzeczy, które muszą iść dobrze, aby organizacji (gminie) się powiodło. Ich zaniedbanie lub ich niesprawność ogranicza, czy wręcz eliminuje, skuteczność innych działań. Identyfikacja KCS pomaga skoncentrować uwagę na rzeczach, które znaczą najwięcej.

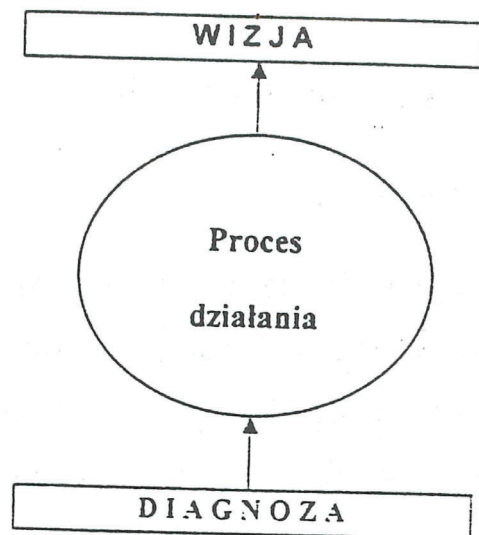
Tworzenie strategii jest działaniem przedsiębiorczym, twórczym, podejmującym ryzyko, innowacyjnym. Sformułowanie strategii powinno zawierać środki i sposoby działania, które będą użyte w realizacji zamierzeń określonych przez cele strategiczne. Dobra strategia ukierunkowuje codzienne działania poprzez wspieranie "naszego sposobu działania". Definiuje ona wzorce zachowań, umożliwia rozpoznanie pożądaných działań. Efektywna strategia odzwierciedla środki i możliwości społeczności oraz jej powiązanie z otoczeniem. Strategia powinna być elastyczna, adaptatywna i ewolucyjna. Radykalne zmiany strategii są źródłem poważnych problemów. Efektywna strategia równoważy konkurencyjne interesy bytowe i produkcyjne, działalności gospodarczej i środowiska, mieszkańców i przebywających czasowo, itd. Opracowanie strategii wymaga oderwania się od sytuacji bieżącej i umiejętności przewidywania przyszłości. Często występuje tutaj dysonans poznania wynikający z faktu, iż przyszłość jest z reguły kształtowana przez inne siły i warunki, niż te które ukształtowały obecny obraz rzeczywistości. Twórcy strategii muszą mieć tego świadomość, a także umiejętność podejmowania decyzji w warunkach niepewności.

Proces opracowania strategii obejmuje poszukiwanie odpowiedzi na następujące pytania:

- gdzie jesteśmy? (ocena stanu obecnego, pozycji wyjściowych),
- co sprzyja realizacji celów i jak to wzmocnić?
- co utrudnia realizację celów, jak to ograniczyć?
- co wprowadzić nowego, z czego zrezygnować?
- gdzie chcemy być? (co zamierzamy osiągnąć, dokąd zmierzamy?)

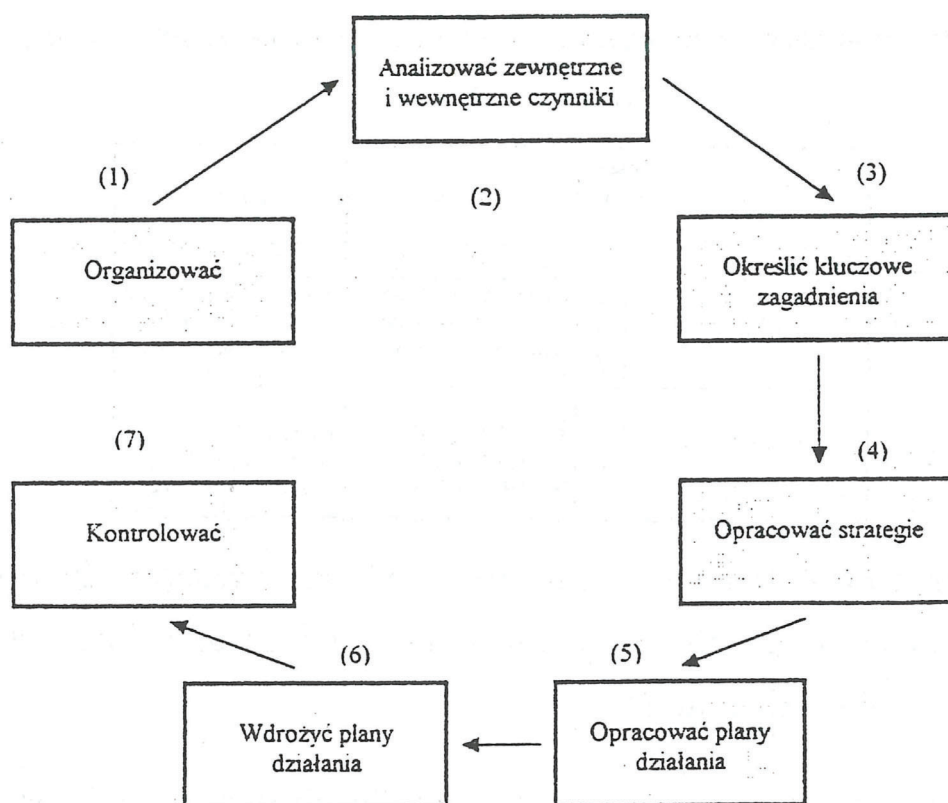
Można ten proces przedstawić również następująco:

Planowanie strategiczne rozwoju gospodarczego społeczności lokalnych

Plan strategiczny jest narzędziem realizacyjnym zarządzania strategicznego. Proces planowania strategicznego przedstawia schemat nr 1.

Schemat 1. Planowanie strategiczne rozwoju gospodarczego

Źródło: Jeffrey S. Luke, Curtis Ventiss, B. J. Redd, Christine M. Reed: *Managing Economic Development - A Guide to State and Local Leadership Strategies*, San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1988, strona 37.

Wyróżnia on następujące etapy planowania.

Etap pierwszy: organizowanie.

Obejmuje on następujące działania: przekonanie lokalnych liderów formalnych (szefów różnych firm, instytucji i organizacji) i nieformalnych (osoby znaczące w środowisku np. nauczyciele, lekarze, księża), włączenie różnych grup społeczności do prac nad strategią, pozyskanie środków, powołanie zespołu sterującego, przeprowadzenie badań postaw w społeczności. Najczęściej popełnianym na tym etapie błędem jest mały lub żaden udział członków społeczności w opracowywaniu strategii. Strategia opracowana z za biurka, lub co gorsza przywieziona przez ekspertów spoza gminy, pozostanie tylko dokumentem.

Etap drugi: analiza czynników i uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

Tabela analizy SWOT

Otoczenie \ Nasza gmina	Atuty			Słabości			
	I	II	III	I	II	III	
Szanse	1 2 3	Które z naszych mocnych stron pozwalają wykorzystać możliwości			Które ze słabych stron nie pozwalają wykorzystać szans (okazji?)		
Zagrożenia	1 2 3	Które z mocnych stron pozwalają uniknąć zagrożeń			Które ze słabych stron przeszkadzają w unikaniu zagrożeń		

Na wybór celów i sposób ich realizacji wpływają zasoby i kompetencje (predyspozycje i ograniczenia) wewnętrzne gminy oraz bliższego i dalszego otoczenia (schemat 2).

Najczęściej wykorzystywaną do identyfikacji tych czynników metodą analizy jest metoda SWOT ujmująca zewnętrzne szanse i zagrożenia oraz wewnętrzne atuty i słabości. Zestawienie tych elementów daje macierz następujących rozwiązań:

Schemat 2. Powiązania gminy z otoczeniem

Do częstych błędów popełnianych w tej analizie należy mylenie atutów z szansami a zagrożeń ze słabościami oraz nie uwzględnianie ich zmiany w czasie.

Etap trzeci: określenie kluczowych zagadnień strategicznych (kluczowych czynników sukcesu).

Najogólniej, kluczowym zagadnieniem strategicznym jest nadchodząca okoliczność, która, jeśli nie podejmiemy działań żeby się jej przeciwstawić, prawdopodobnie zahamuje rozwój gospodarczy społeczności. Wymaga to dokonania hierarchizacji działań, ustalenia ich następstwa według ważności i pilności. W identyfikacji kluczowych problemów strategicznych pomocny może być diagram Pareto (zasada 20/80). Błędem popełnianym na tym etapie jest uleganie presji rzeczy pilnych nad ważnymi. Niewykorzystana szansa może stać się zagrożeniem. By tego błędu nie popełniać można uporządkować zagadnienia strategiczne według propozycji przedstawionej na schemacie nr 3.

Bardzo
ważne

5

4

3

2

1

Mniej
ważne

1
Źle

2

3

4

5

Doskonale

Jak dobrze radzimy sobie z zagadnieniem

Schemat 3. Powiązania gminy w otoczeniu

Źródło: jak w schemacie 1. Etap czwarty: opracowanie strategii.

Etap ten obejmuje opracowanie strategii próbnego radzenia sobie z zagadnieniami strategicznymi uporządkowanymi według ważności, omówienie celów i zadań wynikających z tych strategii z jej realizatorami. Omawianie celów dopiero na tym etapie nakazują doświadczenia praktyczne wskazujące, iż pozwala to uniknąć wielu sporów, konfliktów i straty energii. Ustalanie celów na samym początku jest wprawdzie rozsądne, zgodne z zasadami racjonalnego działania, jednak bardzo trudno jest osiągnąć porozumienie co do ściśle określonych celów.

Etap piąty i szósty: opracowanie i wdrożenie planu działania.

Szczegóły planu powinny opracowywać małe grupy społeczne rekrutujące inne osoby do pomocy. Wdrożenie strategii oznacza stworzenie warunków organizacyjnych, finansowych i technicznych potrzebnych do realizacji celów. Potrzebne jest także stworzenie korzystnego klimatu społecznego (wyjaśnienie, przekonywanie, włączanie), stosowanie poli-

tyki i procedur wspierających strategię. Etap ten obejmuje również tworzenie systemów informacyjnych o przebiegu realizacji. Wdrażanie wymaga wzmożonego zaangażowania lokalnego przywództwa, potrzebnego do przewycięzania oporu i sterowania przebiegu procesu wdrażania.

Etap siódmy: kontrola planu działania.

Wdrożenie strategii jest długotrwałe, trwa kilka lat, a zarządzanie strategiczne musi być procesem trwałym, ciągłym. Każda strategia, nawet doskonała (jeśli taka być może) musi być co jakiś czas oceniana i zmieniana. Strategie muszą być adaptowane do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Kontrola powinna ujawniać rozbieżności między stanem pożądanym i faktycznym po to by doprowadzić do zgodności między tym co jest, a co zgodnie ze strategią być powinno oraz między strategią a warunkami.

Konstrukcja strategicznego planu rozwoju gospodarczego społeczności lokalnych powinna zawierać następujące elementy:

1. główne funkcje terenu, przedmiot działania → (co?, ile?, jak?, z kim?, dlaczego?),
2. kierunki rozwoju ze wskazaniem dziedzin rozwojowych i zanikowych → (dokąd?),
3. rozmiary i strukturę zasobów niezbędnych do osiągnięcia celów → (kim?, czym?, za co?),
4. terminy wykonania planu → (kiedy?),
5. osoby i instytucje odpowiedzialne → (kto?).

Jaką strategię wybrać?

Każda społeczność lokalna winna mieć własną, oryginalną strategię rozwoju. Uzyskanie odmienności jest warunkiem uzyskania przewagi strategicznej, a jak pisze *Obtój*: "nie ważne z czego ta odmiennosc wynika

ważne, że jest”⁴. Źródłem przewagi strategicznej mogą być np.: walory środowiska naturalnego, korzystne położenie geograficzne, bliskość granic kraju, węzły komunikacyjne, odmienność etniczna, tradycje kulturowe, tradycje produkcyjne, bliskość miast i wiele innych elementów. Wybór strategii jest jednak ograniczony do pola zgodności następujących czynników:

- potrzeby i preferencje społeczności lokalnej,
- zasoby i kompetencje gminy,
- możliwości i ograniczenia tworzone przez otoczenie.

Literatura przedmiotu wyróżnia trzy alternatywne teorie rozwoju regionalnego, tj.⁵:

1. teorie rozwoju oparte na podaży,
  - a) teoria produktywności,
  - b) teoria wykorzystania zasobów naturalnych,
2. teoria rozwoju wykorzystująca popyt,
  - a) teoria rozwoju eksportu.

Teoria produktywności zakłada, że przyczyną braku rozwoju gospodarczego społeczności jest brak kapitału, zatem aby osiągnąć rozwój należy usunąć braki kapitałowe.

Podstawowe założenia tej teorii to:

- ludzie i środki przemieszczają się w różne miejsca ze względu na deficyty kapitałowe,
- technologia nie zmienia się w czasie,
- wartość zasobów jest trwała w czasie.

---

⁴Obłój K.: *Mikroszkółka zarządzania*. PWE, Warszawa 1994.

⁵Morse G. W.: *The Retention and Expansion of Existing Business*. Iowa State University Press, Ames, Iowa 1990.

Wszystkie te założenia wydają się co najmniej dyskusyjne. Mobilność ludności zwłaszcza wiejskiej jest w naszych warunkach bardzo ograniczona. Także w warunkach amerykańskich próg mobilności jest dość wysoki, wyznacza go różnica dochodów wynosząca co najmniej 15%. Trudno bez zastrzeżeń przyjąć także pozostałe założenia.

Teoria oparcia rozwoju na miejscowych zasobach naturalnych zakłada, że rozwój gospodarczy społeczności zależy od bogactwa zasobów naturalnych i popytu na produkty wytworzone z tych zasobów. Jednostronne stosowanie strategii opartej na tej teorii może powodować zbytne uzależnienie rozwoju od jednego zasobu i naraża społeczność na wahania popytu wynikające z okresów ożywienia i dekonjunktury.

Teoria rozwoju oparta na eksporcie zakłada, że brak rozwoju nie jest wynikiem braku produktywności lub zasobów, ale braku zewnętrznego popytu. Zatem, by przyspieszyć rozwój należy tworzyć popyt zewnętrzny na miejscowe produkty (reklama, promocja, współpraca), rozwijać sektory popytowe oraz tworzyć warunki obniżania kosztów produkcji eksportowej, by była konkurencyjna w stosunku do innych regionów (ulgi podatkowe, subsydia, korzystne warunki inwestycji).

Wykorzystując te teorie można wybrać następujące strategie:

- zachowania i rozszerzania istniejącego biznesu,
- przyciąganie nowego biznesu spoza gminy,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.

W ostatnim przypadku zachęcanie do tworzenia nowych firm na obszarze gminy, poza korzystnym klimatem, może przybierać postać udzielania pomocy technicznej, tworzenia inkubatorów dla małych firm, tworzenia lokalnych funduszy, pomocy bezrobotnym w zakładaniu firm. Korzyści z powstawania małych firm są wielorakie, a do podstawowych można zaliczyć:

- zapewniają nowe miejsca pracy,
- opuszczenie lokalnej społeczności jest mało prawdopodobne,
- bardziej aktywnie wspierają lokalną społeczność,
- nie lokują zysków poza społecznością,
- zapewniają różnorodność gospodarczą.

Doświadczenia amerykańskie wskazują (brak wyników badań w gospodarce polskiej), że rozwój istniejących firm tworzy tyle samo miejsc pracy co nowe firmy. Zatem strategia rozwoju gospodarczego społeczności lokalnych powinna obejmować różne kierunki działania, eliminując pole konfliktów w ich realizacji. Strategia musi bowiem także harmonizować rozwój społeczności.

IBS

43429 /
I

RESTRUKTURYZACJA REGIONALNYCH RYNKÓW PRACY

ISBN 83-85847-36-7